— Κουράσθηκες, Ἄλκη, τὸν ρωτήσαν ἡ δυό ἀδελφές σὲ λίγο, ἐλέποντάς τον ἔτσι ἀθυμο.

Ἀπάντησε ἀρνητικά, χωρίς νά σηκώση τά μάτια του ἀπάνω τους.

Ξφυγγόταν ἡ καρδιά του, Ἔνιωθε τρομή.

Αἰσθανόταν τὸν ἑαυτό του ἔνοχο ἀπέναντι τῶν δυὸ ἀδελφῶν, ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ πατέρα τους. Κι' ὅμως δὲν ἔφταιγε. Ἂν μπορούσε θὰ γονατίζε μπροστά στίς δυὸ ἀδελφές, μπροστά σ' ὅλον τὸν κόσμο καὶ θὰ τοὺς φωνάζε:

— Σᾶς ἀγαπῶ ! Σᾶς ἀγαπῶ καὶ τίς δυό ! Σᾶς λατρεύω !... Ἐκεῖνα πού αἰσθάνομαι γιά σᾶς δὲν μπορεῖ να Ἐκφρασθῆ μὲ λόγια. Ζητῆστε μου τή ζωή μου καὶ θὰ τὴν θυσιάσω εὐχαρίστως πρὸς χάριν σας. Σας ἀγαπῶ κι' ὅμως πονῶ καὶ ὑποφέρω. Εἶμαι δυστυχισμένος!Ἡ μοίρα θέλησε ν' ἀγαπηθοῦμε ἔτσι, που νά μήν εἶναι δυνατὸν νὰ ἑνωθοῦμε. Συγχωρῆστε με γιά τὸ κακὸ πού σᾶς ἔκανα. Ὁ Θεὸς ξέρει ἀν φταίω καθόλου. Ὁ Θεὸς ξέρει ἀν ἤθελα νὰ παίξω μαζί σας. Ἡ καρδιά μου εἶναι σπαραγμένη.,. Λατρευτή μου Νίνα... Λατρευτή μου Λίνα, συγχώρησε με... συγχωρῆστε με. Ξέρω τί πρέπει νὰ κάμω. Θὰ χαθῶ ἀπ' τὸν κόσμο αὐτό. Ἕνα πρωΐ, σὲ μιὰ πτῆση μου, θὰ πτηθῆσω ἔξω ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο μου καὶ θὰ σκοτωθῶ !

Πραγματικά ἡ θέσις τοῦ Ἄλκη ἦταν τραγική. Σκέφθηκε ἀρχικῶς, πάνω στὴν ἀπόγνωσί του, νὰ πῆ στὴ μητέρα του τί τοῦ συνέβαινε, νὰ τῆς ἀνοίξη τὴν καρδιά του. Μὰ κατόπιν μετάνιωσε, δίστασε. Ντρεπόταν, φοβῶταν μήπως παρεξηγηθῆ. Ἴσως κ' ἡ ἴδια ἡ μητέρα του νὰ μὴν πίστευε στὰ λόγια του. Ἴσως νὰ νόμιζε πὼς θέλησε νὰ παίξη μὲ τὸν ἔρωτα τῶν δυὸ ἀδελφῶν.

Ἐστόσο ἔπρεπε νὰ βρεθῆ μιὰ λύσις.

Μὰ τί λύσις μπορεῖ νὰ βρεθῆ σὲ μιὰ τέτοια περίπτωσι ;

Ὁ Ἄλκης περιοῦσε φρικτές νύχτες ἀγρύπνιας.

Ποθοῦσε νὰ φλέγη τίς δυὸ ἀδελφές κ' ὅμως τίς ἀπόφευγε ὅσο τοῦ ἦταν δυνατόν. Ἔτρεμε μήπως ἀντιληφθοῦν ἡ μιὰ τὸ μυστικὸ τῆς ἄλλης καὶ συχνοφθόριζε μὲ ἀγανία:

— Θεέ μου, τί θὰ γίνω;

Πῶς θὰ τελειώση τὸ μαρτύριό μου ; Φώτισέ με, Θεέ μου !... Μόνον ἐσύ ξέρεις πόσο τίς ἀγαπῶ...

* * *

Μόνες στὴν κρεββατοκάμαρά τους ἡ Νίνα καὶ ἡ Λίνα δὲν λένε λέξι. Μιὰ ἀφρειὰ σιωπὴ πιέζει τίς ψυχές τους.

Ἡ Λίνα ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι της φαίνεται νὰ κοιμᾶται.

Γίλαι της ἡ Νίνα βρέχει τοὺς κροτάφους της μὲ νερὸ κολώνιας.

— Κοιμᾶσαι, Λίνα; τὴν ρώτησε σὲ μιὰ στιγμή.

Ἡ Λίνα ξαπλωμένη στὸ Δέν κοιμᾶται ὡστόσο, Σκεφτόταν τὸν σπαραγμὸ τῆς καρδιάς της. Πῶς θὰ ἐτελείωνε αὐτὴ ἡ ἱστορία ;

Ἤταν βέβαιη πὼς ὁ Ἄλκης δὲν ἔφταιγε. Τὸν δικαιολογοῦσε βαθιὰ στὴν καρδιά της. Κ' ἡ Νίνα ; Δὲν ἔφταιγε κ' αὐτὴ περισσότερο.

Ὡστόσο ἔπρεπε νὰ τελειώση αὐτὴ ἡ ἱστορία. Μὲ ποιὸν τρόπο ;

Αὐτὴ ἡ σκέψις βασάνιζε τώρα τὴν καρδιὰ της καὶ τὸ πνεῦμα της.

Ἡ περισσότερες ἡ τόσο συγκινκὲς τῆς ἀδελφῆς της τὴν σιγκινοῦσαν βαθειά.

Ἡ Νίνα ἤταν πάντα καλὴ μαζύ της.

«Γιατί νὰ μὴν μπορῆ νὰ πιεθαίνη κανείς ;» σκέφθηκε καὶ τὰ μάτια της βουρκωσαν.

Ἡ Νίνα τὸ ἀντελήφθη.

— Λίνα, κλαῖς ;

Ἡ Λίνα ἀνοιξε τὰ μάτια της.

— Κλαῖς, χρυσῆ μου ;

— Δὲν εἶναι τίποτα,

—Κι' ὅμως κλαῖς.

— Χωρίς νὰ τὸ θέλω ἴσως.

— Ὄχι, δὲν εἶν' αὐτό, Λίνα, Ὑποφέρεις. Καὶ φταῖω ἐγὼ ἴσως...

— Ἐσύ ;

— Ναί, ἐγώ, Λίνα, συχχώρησέ με.

—Γιατί νὰ σὲ συγχωρήσω ;

— Σοῦ σύντριψα τὴν καρδιά !

— Μὴ λὲς τέτοια λόγια, Ἴσως ἐγὼ νὰ φταίω περισσότερο.

— Ὄχι, ὄχι. Ἐσύ δὲν φταῖς καθόλου. Μὰ ἡσύχασε, Ἔχεις ἀνάγκα πωρετό, Λίριο θὰ μιλήσουμε καὶ θὰ συνεννοηθοῦμε

— Λίριο... Λίριο μπορεῖ...

— Τί θὲς νὰ πῆς ;

— Τίποτε.

— Μὴν φάξεις κακὲς σκέψεις στὸ κεφάλι σου, Λίνα. Ὅλα θὰ πάνε καλά, θὰ τὸ δῆς.

Ἡ Λίνα ἀνασταίνεαξε, Τὰ βλέφαρά της βάφραιαν,

— Μὴ μιλᾶς πειά, τῆς εἶπε ἡ Νίνα.

Ἡ Λίνα ἔκλεισε τὰ βλέφαρά της καὶ ψιθύρισε, χωρίς ν' ἀκουστῆ: — «Λίριο δὲν θὰ ὑπάρχω !»

Σ' ἀγαπῶ !...

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΑΤΑ ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

Μέσα στὸ καυτὸ μεσημέρι τοῦ καλοκαιριοῦ, ἡ τράτα ἔλαμνε σγιὰ στὴν ἥσυχη θάλασσα τὴν βαρειὰ τὴν ἀτάραχη καὶ γυαλιστερὴ ποὺ ἔμοιαζε στὴ ζέστα τοῦ μεσημεριοῦ, σὰν ἀναλυτὸ ἀσήμι.

— Ἡ τράτα - ἀοιδὸς τὸν λέγανε καὶ ἤτανε Σαμώτης.

Καὶ οἱ τρατάρηδες ποὺ τραβοῦσαν τὰ κοῦτσιά τους μὲ ρυθμὸ, ἔλεγαν ἕνα μανάτσιο, ἀργὸ καὶ λυπητερὸ τραγοῦδι, ποὺ γλυστροῦσε ἀπάνω στὸ ἀναλυτὸ μέταλλο τῆς θάλασσας καὶ ἔφερνάδε ἀγάλια καὶ λυπητερὰ τέτα στὶς ἀκρογιαλιές:

Ἡ τράτα μας ἡ κουρελοῦ
σήμερα ἔβδ, κ' ἀβρο, ἀλλοῦ...
Ἡ τράτα μας θέλει κοτσιά,
ἔχει καὶ παλληκάρια.
τα πᾶμε νὰ καλῶμαρμμε,
νὰ ἀγαλλομε τὰ ἀφρα.
Εἶρα μιά — στὰ πανιά,
Εἶρα δυὸ - στὸ γιαλό.

Ὁ ἥχος σουρνότανε, σὰν σιγαλὸς θρῆνος, ἀπάνω στὰ ἀκίνητα νερά. μέσα στὴν ἀπέραντη τὴ σιγαλιὰ τῆς λιποθυμισμένης, ἀπὸ τὸ λιπσὶρι φοσεοὺς.

Τὴν τράτα μας τὴν κουρελοῦ,
θὰ πᾶμ νὰ τὴν ποιήσοῦ.
νὰ πᾶμ νὰ τὴν παράδες της.
νὰ πᾶμ νὰ μιθοῦμ
Εἶρα μιά — στὰ πανιά
Εἶρα δυὸ — στὸ γιαλό.

Ἤσαν φαρακυνηγοὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ ὅλες τὶς σκάλες τῆς ἀκρογιαλιές καὶ τὰ νησιά, καὶ ὅταν δὲν λάμνανε κουπί, καὶ ὅταν δὲν τραβοῦσαν «κρόκο» καὶ ὅταν δὲν σγανιάρασνε τὴν «τράτα τους τὴ κουρελοῦ», ξαπλωμένοι σεοὺς ἰσκιους τῆς ἀκρογιαλιάς, ὅπου τουφώνανε τὰ ρεικια ἢ κανένας βράχος ἔρριχνε δροσερὴ σκιά, λέγανε ἀστεῖα ἀλληλοπειραζόμενοι, σὰν μικρὰ παιδιὰ καὶ τραγουδοῦσαν πάντα:

Ἐπαλλησα τὴν τράτα μας
τὴν ἔκσια παράδες,
καὶ τῆγα καὶ τὴν ἔφαγα
μ' ὅλους τοὺς μαστικοῦδες
Εἶρα — μιά. κτλ.

Ἰσσα πειραζαν τοὺς Ἀλατσατινοὺς πού ἄν, καὶ κοντὰ στὴ θάλασσα, δὲν ἔγιναν ναυτικοὶ ποτέ.

Ναυτικοὶ εἶναι οἱ Τσισμελλῆδες.

— Οἱ Ἀλατσατινοί, λέει ἡ παροιμία, ἄμα ἀκουσαν πὼς εἶναι πολὺ νερὸ στὴ θάλασσα, ρωτήσανε:

«Πόσα μπακράτσια (χάλκινα δοχεῖα) νερὸ ἔχει ἡ θάλασσα ;

Σοβαρὸς ὁ καπετάνιος στὸ τιμόνι, σοβαρὸς ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι καπετάνιοι εἴτε τράτας εἶναι ἢ σιδερένιου θωρηκτοῦ.

Μικρασιάτης κι' αὐτός, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ Σῦμη τῶν Δωδεκανήσων ἡ καταγωγή του.

Ἔλεγεν ἕνα τραγοῦδάκι σ' ἕνα Καλυμνιώτη τρατολόγο, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ θυμώνη. Μεταξὺ Σύμης καὶ Καλύμνου ὑπάρχουν πειράγματα πνευματικά.

Τοῦ ἔλεγε, πὼς εἶναι εὐτυχισμένο νησὶ ἡ Κάλυμνος, ποὺ ἔχει κορίτσια ὄμορφα καὶ δ ρ ο σ ε ρ ὰ ν ε ρ ὰ.

— Μὰ γιατί θυμώνεις, τὸν ρωτοῦσανε οἱ ἄλλοι τὸν Καλύμνιο, εἶναι ντροπὴ νὰ ἔχη ἡ πατρίδα του ὄμορφα κορίτσια καὶ δροσερὰ νερά ;

— Ὄχι, ἀπαντοῦσε ἐκεῖνος, βέβαια κακό αὐτό, ἀλλὰ τὸ νησί μας ὄχι μόνον δροσερὰ νερὰ δὲν ἔχει, ἀλλὰ οὔτε κἀν νερὰ !... Πίνουμε νερὰ ἀπὸ τὶς στέρνες !...

* * *

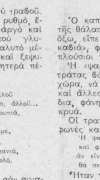

Ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι καπετάνιοι

Ὁ καπετάνιος — παλιὸς λύκος τῆς θάλασσας, σὰν ἄραξε ἡ βάρκα, ὄξω, εἶπε νὰ ἑτοιμάσουνε τὴ «κακαβιά», φαγί ποὺ δὲν τὸ τρώνε οἱ πλούσιοι τῶν πόλεων.

Ἡ «μαρμπόλα», ἡ μικρὴ τῆς τράτας βάρκα, ποὺ εἶχε σταλῆ στὴ χώρα, νὰ φέρη ψωμί, κρασί, ἀλάτι καὶ ἄλλες τροφές λεμόνια καὶ ἐρόδια, φάνηκε νὰ ἔρχεται ἀπὸ μακριά.

Οἱ τρατολόγοι τὴ δεχθήκανε μὲ φωνές καὶ μὲ τραγοῦδια:

Ἡ μαρμπόλα ἔρχεται.
καὶ φέρει τὰ κορφέλια
ἀν εἶναι φρέσκα καὶ ζωπιά
θὰ σκάσουμ' ἀπ' τὰ γέλια...

— Φαγιὰ ποὺ δὲν τὰ τρώνε οἱ πλούσιοι τῶν πόλεων...

Ἤταν παράξενη ἡ εὐθυμία καὶ ; ἀνοιχτὴ καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν μὲ τὰ ξεχασμένα καὶ ἀρυμυρισμένα ρούχα ἀπὸ τὸ θαλασσόνερο, καὶ τὰ ψημένα τὰ κορμιὰ ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ ἀπὸ τὸ ἁλάτι ! Τῶν φτωχῶν αὐτῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν σκέπασμα τὸν οὐρανό, τὴ θάλασσα κρεβδάτι καὶ «ἡν κουπαστὴ προσκέφαλο»...

Χαρσταηδοῦσαν σὰν μικρὰ παιδιὰ γύρω ἀπὸ τὰ κορφνια:

Οἱ κοψίνια οἱ φαρόβες,
πίρασα πολλοὺς παράδες,
καὶ τὶς φάγαν σπὰ παιγνίδια
καὶ κομμάνται σπὰ σανίδια.

Δυὸ φαρόκια μελαγκόρια
γειὰ σ' ἀγάπη μου καιλόργια.
Δυὸ φαρόκια καὶ δυὸ γρόπιες
ἔμαθα τὰ λόγια πούπες.

Ἀνάφτηκε ἡ φωτιὰ στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ ἑτοιμάσθηκε ἡ «κακαβιά». Κατὰ τοὺς νόμους τῶν φαράβων, τὰ ψάρια τῆς «κακαβιᾶς» δὲν πρέπει νὰ ἀπολεπίζονται καὶ οὔτε νὰ ρίχνη λάδι, ὅταν βράζ'γυι.

Ὑπάρχουν δὲ δυὸ τρόποι κατασκευῆς τῆς περιφήμου κακαβιᾶς:

Ὁ Μικρασιάτικος καὶ ὁ Πολίτικος.

Ποιὸς εἶναι ὁ καλλίτερος ;

Ποιὸς ἔφαγε κι' ἀπὸ τοὺς δυὸ νὰ ξέρη ;...

— Ἔπισης, λέγε, οἱ τρατάρηδες, γιὰ νὰ καταλάβῃς ψάρι γιὰ νὰ τὸ φᾶς καὶ νὰ εὐχαριστηθῆς, πρέπει νὰ τὸ φᾶς μὲ τὰ χέρια.

Ἔπειτα ἀρχίζαν νὰ πειράζουν κάποιον ἄλλον τῆς τράτας σύντροφο, ὅτι τοῦ χωριοῦ του ὁ δήμαρχος τόσο ἐιμπάστηκε, σὰν διορίσθηκε ποὺ γυρίζε διαρκῶς, μ' ἕνα τεβλιατὸ μέσα ἀπὸ χωριό, σὰν νὰ κόλλησε ἀπάνω σ' αὐτό !

Κι' ὅταν μιὰ φορὰ θέλησε ν' ἀνέβη στὸ ἀσπόρι, παρακλήθεις ἀπὸ τὸν Νομάρχη, γιὰ λόγους ὑπηρεσιακοὺς, κίνησε καιαρωνοντας μὲ τὸ τεβλιατο νὰ πάη ἀπὸ... ἀσπόρι !

Ἀθῶα πειράγματα, μικρὸν καὶ ἀγαθὸν ἀνθρώπων, ποὺ τοὺς βέρνει καθημερινῶς ἡ θάλασσα, ὁ ἥλιος καὶ τὰ κακοδόρια.

* * *

Ὁ καπετάνιος μᾶς διηγεῖτο τὰ μυστικὰ τῆς φαρίκης.

Ξέρουν ποῦ εἶναι, τὰ μεγάλα τῶν ἀστρῶν ναυάγια καὶ ἐκεῖ πάνε καὶ ψαρεύουν, μὲ «κλεβετὲς» καὶ ρίχνουν «παραγάδια».

Ὅλα τὰ δεκλογμένα τὰ ἀστρόρια εἶναι φωλῆτς τῶν μεγάλων ψαριῶν. Προσθὲς ἀκό-